

Aarhus School of Architecture // Design School Kolding // Royal Danish Academy

Høringssvar - klimahensyn og VE-anlæg i planlægningen

Odgaard, Martin

Publication date:
2022

Document Version:
Også kaldet Forlagets PDF

Document License:
Ikke-specificeret

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):
Odgaard, M., (2022). *Høringssvar - klimahensyn og VE-anlæg i planlægningen*, Nr. 2022-4680, 3 s.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal ?

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Bolig- og Planstyrelsen

att: Nina Herskind, ninher@bpst.dk
cc: Jonathan Stanek jonsta@bpst.dk

Jeres ref: sagsnr. 2022-4680

Dato: 17/8 - 2022
Side 1 af 3

J.nr. 054/1-12
MO

HØRINGSSVAR: KLIMAHENSYN OG VE-ANLÆG I PLANLÆGNINGEN

Hermed fremsendes svar på Bolig- og Planstyrelsens høring angående foreslåede ændringer i planloven med særligt fokus på klima og VE-anlæg. I dette svar vil der ikke blive kommenteret på bestemmelserne om ændringer i tilrettelæggelsen af klagenævnenes arbejde. Der vil derimod blive kommenteret på:

- at planlovens formålsbestemmelse foreslås udvidet til også at omfatte klimahensyn på linje med miljø, natur samt vækst og udvikling samt at de nationale interesser i kommuneplanlægningen udvides til at omfatte klimahensyn.
- at det bliver muligt at planlægge for opstilling af vindmøller og solceller i landskaber, der kan karakteriseres som herregårdslandskaber eller godslandskaber.

KLIMAHENSYN I FORMÅL OG NATIONALE INTERESSER

I forslaget tilføjes klimahensyn til formålsbestemmelsen. Tilsyneladende en rimelig og tilforladelig tilføjelse. Det kan dog være svært ved at se i hvilke tilfælde den foreslåede tilføjelse vil kunne gøre en forskel. Både før og efter en vedtagelse, kan planloven danne ramme om udviklingen og planlægningen af arealanvendelsen - både i LP-direktiver, kommuneplaner og i lokalplaner. Denne arealanvendelse kan antage mange former - inklusive VE-anlæg. §1 - 1. stk nævner netop, at samfundsudviklingen skal ske på en bæredygtigt grundlag. Det må være rimeligt at læse 'bæredygtighed' i forlængelse af den såkaldte Brundtland-rapport fra 1987. Hele kapitel 7-2 angår netop problematikken vedrørende fossile brændsler vs. drivhus-effekten. Helle Tegner Ankers kommenterede planlov fra 2013 gennemgår netop flere af disse forhold s. 64-65 - herunder bl.a. henvisning til ombudsmandens udtalelse fra 2002 om det miljømæssige aspekt af etablering af vindmøller som lovligt hensyn ved varetagelse af landsplanbeføjelserne.

Det kan herudover være problematisk at udvide listen af alle de underemner ud som kan omfattes af de generelle indledningsbestemmelser, idet det så indirekte kan indikeres at der er en masse emner der *ikke* omfattes. Et princip der bl.a. kendes fra meget specifikke anvendelsesbestemmelser i lokalplaner.

Lovbemærkningen er desværre heller ikke behjælpelig med at anvise eksempler på planlægning der kun fremover vil være lovlige. Det kan være svært at se, hvad formålet med udvidelse af formålet skulle være, men omvendt gør det nok begrænset skade, bortset fra at planloven bliver stadig mere omfattende. Kunne en anden tilgang ikke være at nævne de ønskede prioriteringer fra statslig side i oversigten over de nationale interesser i kommuneplanlægningen som en særlig indsats i næstkommende kommuneplanrevision - især når klimahensyn indskrives som national interesse? Alternativt som cirkulære a la *'Cirkulære om varetagelse af de jordbrugsmæssige interesser under kommune- og lokalplanlægningen'* fra 2010. Dette ville være retningsgivende over for kommunerne på et mere direkte niveau end i en formålsbestemmelse som de færreste kommunale planlæggere i det daglige bruger tid på.

Mht. de nationale interesser, virker det oplagt at lade klimahensyn være et af de emner der kan betegnes som 'nationale interesser' og dermed kan gøres til genstand for styrelsens tilsyn og muligt veto. Processen med at tilføje flere emner, understreger dog netop svagheden ved at hegne statens overordnede interesser ind i kategorien 'nationale interesser' som det skete fra 2017 og frem. De mest hensigtsmæssige ville være at fjerne disse begrænsninger og gå tilbage til tilstanden før 2017 hvor disse begrænsninger ikke var til stede.

VE-ANLÆG I 'HERREGÅRSLANDSKABER'

Set på baggrund af det politiske bagtæppe, kan det virke naturligt at der nu skal sættes fart på etableringen af VE-anlæg. Klimaaftalen fra sommeren 2022 understreger netop dette. Det må ligge til grund, at der er store arealer tilhørende herregårde, der af kulturmiljø-hensyn pt. ikke kan bebygges med VE-anlæg. Det virker uforståeligt hvorfor der konstrueres en ny kategori med herregårdslandskaber, hvor der skal kunne planlægges i videre omgang end i så mange andre typer landskaber. 'Herregårdslandskaber' er ikke en kategori i plansystemet, eller en entydigt fagligt afgrænset term. Det virker, fra en landskabsarkitektonisk synsvinkel, som en arbitrær tilgang. Det må vel som alle andre anlæg i det åbne land ikke være en særkilt kategori der afgør prioriteringen og placering af VE-anlæg. Umiddelbart tilsiger en planlægningslogik at det mere bredt må komme an på:

1. Landskabsrummets og kulturmiljøets karakter, kvalitet og sårbarhed
2. VE-Anlæggets karakter og synlighed
3. Afbødende foranstaltninger

Dato: 17/8 - 2022
Side 2 af 3

J.nr. 054/1-12
MO

Den fysiske planlægning må altså basere sig på en faglig arkitektonisk vurdering og ikke på arbitrære kategorier. Ikke blot som en synliggørelse af konsekvenserne, men en faglig vurdering af om disse konsekvenser er rimelige.

Forslaget komplicerer plansystemet unødigt, og burde i stedet kunne håndteres ved hjælp af et 'rejsehold' som der tidligere har været etableret i styrelsesregi med vindmøller og biogasanlæg - med den fornødne landskabsarkitektoniske kompetence. Her foreslås altså ikke en mere langsommelig planlægning, men en fagligt funderet planlægning med ensartet forvaltning på tværs af kommuner. Man kan selvfølgelig sige at det er heldigt at det 'kun' er herregårdslandskaberne der skal holde for, men den fysiske planlægning skal vel netop kunne prioritere på tværs af kategorier og afveje forskelligrettede hensyn. Hvis problemet er lokal modstand, burde indsatsen vel netop sættes ind hér, med incitamenter såvel som statsligt initieret planlægning frem for at etablere en yderligere knopskydning på plansystemet.

Dato: 17/8 - 2022
Side 3 af 3

J.nr. 054/1-12
MO

FÆLLES KOMMENTAR

I øvrigt kan det undre, at det ikke er staten der er den planlæggende myndighed i dette tilfælde, som vi ser med andre større energi- og infrastrukturprojekter. VE-anlæg af væsentlig størrelse må vel i antageligvis skulle koordineres ift. den regionale og nationale energi-infrastruktur der er gældende. Burde planlægningen af VE-anlæg ikke foretages i styrelsesregi gennem f.eks. LP-direktiver og call-in af lavere planniveauer i parløb med f.eks. EnergiNET og de kommunalt ejede forsyningselskaber? Tiden er vel netop til overordnet koordinering.

de bedste hilsner

Martin Odgaard, arkitekt, ph.d.

Lektor i by- og landskabsplanlægning